
Токар Г.М.
Доктор філософії, ст. викладач кафедри ергономіки і дизайну

Рубанка А.І.
Кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри ергономіки і дизайну

Колосніченко О.В.
Доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри художнього моделювання костюма

Остапенко Н.В.
Доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри ергономіки і дизайну
Київський національний університет технологій та дизайну

ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСНОГО ОДЯГУ ДЛЯ ЛЬОТЧИКІВ ВІЙСЬКОВОЇ АВІАЦІЇ

Бойове екіпірування та оснащення є одним із найважливіших чинників, які впливають на ефективне виконання поставлених завдань та зменшення втрат військових при їх виконанні. Натільна білизна є першим, базовим виробом системи індивідуального захисту, що максимально близько контактує з тілом та вагомо впливає на функціонування важливих систем організму, зокрема гігієнічні властивості, які безпосередньо залежать від показників матеріалів і прямо впливають на правильну роботу захисного екіпірування [1].

Основними вимогами, які висуваються до кальсонів та фуфайки є конструктивні – прилеглий силует, ластовиця в рукавно-бічному шві, гульфік та подвійна ластовиця на поясному виробі, відсутність виступаючих елементів та нашарувань, горловина оброблена бейкою чи обшивкою; технологічні – еластичні та плоскі шви з'єднання деталей, зональне розташування матеріалів з різними характеристиками.

Для розробки комплекту натільної білизни враховано перелік висунутих вимог до конструктивно-технологічного рішення для його виготовлення й запропоновано художньо-проектне рішення натільної білизни (рис. 1, а) [2].

Художньо-конструктивні особливості комплекту передбачають зональне розташування матеріалів. В якості основного матеріалу рекомендовано Cordura Baselayer, для вентиляційних вставок (ластовиця в рукавно-бічному шві, вставка спинки) – Cool Mesh Superlight.

Захисний комбінезон спрямований створити комфортний рівень умов, як під час польоту, так і при перебуванні на землі, для

ефективного виконання військовослужбовцем бойових завдань, забезпечуючи високу працездатність, збереження здоров'я й життя, в разі виникнення аварійної ситуації, в тому числі при розгерметизації та аварійному покиданні літака [3].

Загальними вимогами до виробів захисного призначення є функціональне розташування деталей та вузлів; наявність вентиляційних елементів для можливості регулювання процесу теплообміну; елементи регулювання ступеню прилягання виробу до поверхні тіла; співрозмірність частин виробу; відсутність потовщень в області горловини та коміра, крокових швів, пройми, членування по лінії талії; зручність застосування виробу та його окремих елементів; максимально просте одягання й зняття виробу.

При розробці захисного комбінезону враховано топографію впливу небезпечних та шкідливих факторів, руйнування окремих зон виробу й визначено основні ділянки, що потребують введення необхідних конструктивно-технологічних елементів. Враховуючи перелік сформульованих вимог, а саме експлуатаційних, ергономічних, естетичних, функціональних та конструктивно-технологічних, розроблено художньо-проектне рішення моделі захисного комбінезону для льотчиків військової авіації (рис. 1, б).

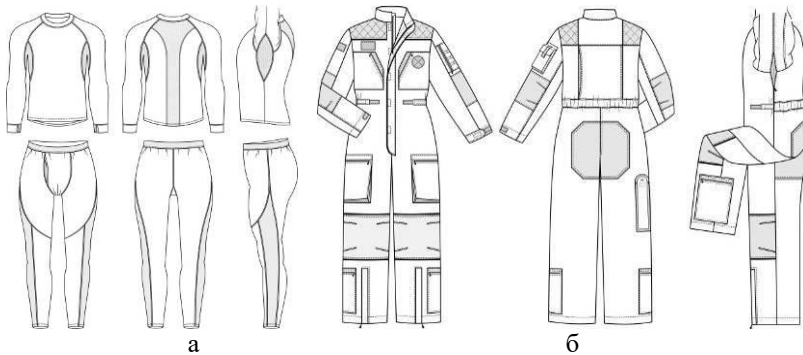

Рис. 1. Художньо-конструктивні особливості захисного індивідуального комплексу льотчика військової авіації: натільної білизни (а), комбінезону (б)

Оскільки захисний комплект екіпірування військового льотчика має багат шарову конструкцію, всі складові елементи захисного комплексу повинні мати обґрунтовані розмірні характеристики та доцільне місце розташування. Це дозволить запобігти потовщенню й нашаруванню, що може викликати дискомфортні відчуття, а також забезпечить ефективність використання всіх складових елементів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Токар Г.М. Дизайн-проекування захисного одягу для пілотів військової авіації / Г.М. Токар, А.І. Рубанка, Н.В. Остапенко, Л.Д. Третьякова // Міське середовище – XXI сторіччя. Архітектура. Будівництво. Дизайн : тези доповідей III Міжнародного науково-практичного конгресу, м. Київ, 14-16 березня 2018 року. – Київ : НАУ, 2018. – С. 278-279.2.
2. Каталог фірми Toray Fibers & Textiles Волокна та матеріали [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.toray.com/products/prod_001.html
3. Розробка елементів спеціального захисного одягу на основі принципів трансформації / [Н.В. Остапенко, Т.В. Луцкер, О.В. Колосніченко, Л.Д. Третьякова] // Теорія та практика дизайну: зб. наук. пр. – К.: "Дія", 2015. – Вип. 8: Технічна естетика. – С. 204-216.

Троян О.М.

Кандидат технічних наук, доцент кафедри технології і конструювання швейних виробів

Краснюк Л.В.

Кандидат технічних наук, доцент кафедри технології і конструювання швейних виробів

Лищенко Н.В.

*Студентка кафедри технології і конструювання швейних виробів
Хмельницький національний університет*

ЖИВОПИС МАРІЇ ПРИМАЧЕНКО, ЯК ДЖЕРЕЛО НАТХНЕННЯ ПРИ СТВОРЕННІ АВТОРСЬКОЇ КОЛЕКЦІЇ ОДЯГУ

Творче джерело, з якого дизайнери одягу черпають своє натхнення, є основною рушійною силою індустрії моди. Обране дизайнером джерело натхнення є основою творчої концепції та визначальним чинником у формуванні стильових, образно-емоційних і композиційних елементів колекції одягу. Цікавим джерелом натхнення для створення незвичних та емоційних образів є живописне мистецтво примітивізму. Термін "примітивізм" виник у образотворчому мистецтві наприкінці XIX ст., а саме з 1890-х років, коли він з'явився на "таїтянських" картинах Поля Гогена. Крім того, термін "примітивізм" також використовується для опису мистецтва, створеного "примітивами" – художниками-самоуками, чії картини спрощені за формою та кольором і не утримують академічних